صفحه‌آرا: مهرداد هاشمیان

یادداشت | علی بازگشا*

مسئولیت مشترک در زیباسازی شهری؛ از شهرداری تا شهروندان

شهر نه‌تنها بستر زندگی روزمره انسان‌ها، بلکه بازتابی از فرهنگ، تاریخ، هویت اجتماعی و آرمان‌های جمعی است. فضاهای شهری با طراحی‌ها و معماری‌های خاص خود نوعی پیوند عمیق میان گذشته و حال را به نمایش می‌گذارد و در این میان زیباسازی شهرها به‌عنوان یکی از مهم‌ترین وظایف مدیریت شهری، نقش کلیدی در ارتقای کیفیت زندگی و خلق محیطی سالم، شاداب و نشاط‌آور ایفا می‌کند. زیباسازی شهری از نصب المان‌های هنری و طراحی پارک‌ها گرفته تا نقاشی‌های دیواری و فضای سبز نه‌تنها در زیباسازی بصری محیط تأثیرگذار است بلکه با ایجاد هویت‌های فرهنگی، اجتماعی و حتی روان‌شناختی به بهبود روابط انسان‌ها با محیط زندگی‌شان می‌پردازد. این فرایند تنها به‌عهده شهرداری نیست؛ بلکه هر یک از شهروندان به‌عنوان اجزای اصلی این ساختار باید در نگهداری، حفاظت و احترام به زیبایی‌های شهر سهم بسزایی داشته باشند. در واقع بدون همکاری و همپوشانی شهروندان و شهرداری دستیابی به شهری زیبا و پایدار ممکن نخواهد بود.

وظایف شهرداری در زیباسازی شهری

شهرداری‌ها به‌عنوان نهادهای مدیریتی و اجرایی در هر شهر به‌عنوان مسئولان اصلی زیباسازی شهری شناخته می‌شوند. این نهادها با استفاده از ظرفیت‌های مالی و انسانی خود تلاش می‌کنند تا شهری زیبا، منظم و کارآمد برای شهروندان فراهم آورند. ازجمله مهم‌ترین اقداماتی که شهرداری‌ها در این زمینه انجام می‌دهند، می‌توان به طراحی و اجرای پروژه‌های زیباسازی مانند نصب المان‌های هنری، رنگ‌آمیزی دیوارها، طراحی و اجرای نقاشی‌های دیواری، ایجاد فضاهای سبز و پارک‌ها، نصب مبلمان شهری و بهسازی فضاهای عمومی اشاره کرد.
این اقدامات نه‌تنها جنبه زیبایی‌شناسی دارد، بلکه بر سلامت روانی، اجتماعی و فرهنگی شهروندان نیز تأثیرگذار است. فضاهای عمومی و هنری نه‌تنها به تقویت روحیه شهروندان کمک می‌کنند، بلکه باعث ارتقای حس تعلق به مکان و ایجاد پیوندهای اجتماعی و فرهنگی می‌شود. با این حال، این اقدامات به‌تنهایی نمی‌تواند به تحقق یک شهر زیبا و سالم کمک کند، بلکه نیازمند همکاری و مشارکت فعالانه شهروندان است.

شهروندان، حافظان زیبایی‌های شهری

زیباسازی شهری با تمام اهمیت خود، تنها زمانی پایدار و موفق خواهد بود که شهروندان به‌عنوان عاملان اصلی حفظ و نگهداری از این زیبایی‌ها به درستی عمل کنند. بنابراین رفتارهای آگاهانه و مسئولانه شهروندان می‌تواند به دوام و پایداری این زیبایی‌ها کمک شایانی کند. از این‌رو حفظ نقاشی‌های دیواری، جلوگیری از آسیب به المان‌های هنری، رعایت نظافت عمومی و مراقبت از فضاهای سبز شهری تنها بخشی از مسئولیت‌های شهروندان است. به تازگی یکی از آثار هنری زیبای نقاشی دیواری که در خیابان حافظ به‌منظور زیباسازی و افزودن جلوه‌ای هنری به این منطقه از شهر ایجاد شده بود، متأسفانه در پی شیطنت‌های ناشی از آتش‌بازی‌های شب آخر سال آسیب جدی دید. این نقاشی دیواری که نمادی از تلاش‌های هنرمندان و شهرداری برای خلق شهری زیبا و منظم بود، به طعمه رفتارهای نابهنجار برخی از افراد تبدیل شد. این حادثه نه‌تنها به منظر شهری لطمه وارد کرد، بلکه نشان‌دهنده لزوم توجه و همکاری بیشتر شهروندان در حفظ و نگهداری از آثار هنری و زیباسازی‌های شهری است.
در چنین شرایطی نمی‌توان تنها از شهرداری انتظار داشت که تمام مسئولیت‌ها را به‌عهده بگیرد، بلکه شهروندان نیز باید در برابر این آسیب‌ها حساسیت بیشتری داشته باشند و نقش خود را در حفظ ارزش‌های شهری به درستی ایفا کنند. از این‌رو زیباسازی شهری فرایندی است پیچیده که نیاز به تلاش و هم‌افزایی بین شهرداری و شهروندان دارد.
شهرداری با اجرای پروژه‌های زیباسازی، بستری مناسب برای ارتقای کیفیت زندگی شهری فراهم می‌آورد اما بدون مشارکت فعال شهروندان این زیبایی‌ها نه‌تنها پایدار نخواهند بود بلکه به راحتی دستخوش آسیب‌های جبران‌ناپذیر می‌شود.
حوادثی مانند آسیب به نقاشی‌های دیواری در خیابان حافظ، نشان‌دهنده این واقعیت است که زیباسازی یک شهر فقط به اجرا و طراحی محدود نمی‌شود، بلکه در نگهداری و احترام به آنها نیز نیازمند تعهد و مسئولیت اجتماعی است.
در نتیجه باید به یاد داشته باشیم که زیباسازی شهری یک مسئولیت جمعی است که تنها در سایه همدلی، احترام و مشارکت تمامی اعضای جامعه قابل تحقق است.
بنابراین در این صورت است که می‌توانیم شهری زیبا، سالم و پایدار بسازیم که نه‌تنها نماد هویت فرهنگی ما باشد، بلکه برای نسل‌های آینده نیز میراثی شایسته و ماندگار به جای بگذارد.

* مدیر ارتباطات و امور بین‌الملل سازمان زیباسازی

اصلاح ۳۴۴ نقطه حادثه‌خیز در تهران

سرهنگ مصطفی زینی‌وند، رئیس اداره کل تصادفات و مهندسی ترافیک پلیس راهور تهران بزرگ: امسال به موضوع اصلاح نقاط حادثه خیز توجه ویژه‌ای شد تاجایی که از ۴۵۸ نقطه حادثه‌خیز در تهران، ۳۴۴ نقطه حادثه‌خیز در طول سال جاری رفع خطر شد.

ساماندهی دست‌فروشان در ۳ بازارچه

مهدی صالحی، شهردار منطقه۲: دستفروشان منطقه در ۳ بازارچه موقت ساماندهی می‌شوند. این بازارچه‌ها با هدف رفاه شهروندان در ۲۳۰ غرفه در ۳ نقطه کلیدی مانند خیابان شهدای صادقیه، بوستان جوانه و خیابان ستارخان تقاطع نبی‌پور واقع شده‌اند و تا ۳۰ اسفند پذیرای شهروندان خواهند بود.

۱۱۵ هزار میلیارد تومان برای مهار ترافیک

رئیس کمیسیون بودجه و عمران شورای شهر برای گفت‌وگو درباره وضعیت دخل و خرج پایتخت مهمان تلویزیون همشهری شد

گزارش | پریسا نوری، روزنامه‌نگار

خیلی‌ها در روزهای منتهی به پایان سال، حساب و کتاب‌های مالی را مرور کرده و با توجه به درآمدشان برای دخل و خرج سال آینده برنامه‌ریزی می‌کنند. شهرداری تهران هم به‌عنوان نهاد متولی پایتخت چندی پیش با ارائه هزینه‌ها و درآمدها، بودجه سال آینده را به شورای اسلامی شهر تهران ارائه کرد و رقم نهایی بودجه پایتخت در صحن شورا به تصویب رسید. به این بهانه در آخرین برنامه شهرنگار تلویزیون همشهری در سال ۱۴۰۳، میزبان محمد آخوندی، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران بودیم. او ضمن توضیح درباره کم و کیف دخل و خرج پایتخت، اولویت‌های بودجه را هم روشن بیان کرد.
رئیس کمیسیون بودجه و عمران شورای اسلامی شهر تهران که اغلب با مترو و اتوبوس در شهر تردد می‌کند و به کمبودها و انتظارات مردم در حوزه حمل‌ونقل عمومی به خوبی واقف است، خبرهای خوبی مبنی بر اختصاص ۵۰درصد بودجه پایتخت به حوزه حمل‌ونقل عمومی دارد، اهم صحبت‌های طرح‌شده در این گفت‌وگو را بخوانید.

عکس: استودیو همشهری

شهرداری بودجه دولتی ندارد

اینکه می‌گوییم بودجه شهرداری، به این معنی نیست که شهرداری از نهادی بودجه دریافت می‌کند. شهرداری بودجه دولتی ندارد و درآمدش را باید خودش کسب کند. ما در زمان تصویب بودجه پیش‌بینی می‌کنیم درآمد شهرداری از کجا و به چه میزانی وصول می‌شود، و براساس این بودجه هزینه‌ها را هم پیش‌بینی می‌کنیم.

۵۰ درصد
بودجه پایتخت در سال آینده به توسعه حمل‌ونقل عمومی اختصاص پیدا کرده است.

۱۵ درصد
بودجه به حوزه محیط‌زیست و خدمات شهری اختصاص دارد که شامل رفت و روب شهری و نگهداری فضای سبز و... است.

عملکرد موفق شهرداری در بسیاری از حوزه‌ها

شهرداری در بسیاری از حوزه‌ها بسیار موفق عمل کرده است. مثلا در زمینه حمل‌ونقل عمومی و عمران دستاوردهای مهمی داشته است. در پایان دوره پنجم مدیریت شهری تهران حدود ۲هزار اتوبوس داشت که الان این رقم به ۴هزار اتوبوس رسیده و در سال بعد به ۶هزار می‌رسد، البته انتظار مردم بیشتر از این حرف‌هاست، که البته انتظار درستی است چون تهران نیاز به ۱۰هزار اتوبوس دارد. در این دوره ۱۸ایستگاه مترو افتتاح شده، در بحث خرید قطارهای جدید هم پیشرفت داشته اما به دلایلی ازجمله تحریم‌ها هنوز آنها داخل کشور نشده‌اند. به هر صورت اوضاع باید بهتر از این باشد و شهرداری و شورا همه هم و غمشان را گذاشتند که بحث حمل‌ونقل را تکانی دهند. در بحث عمران هم ساخت آزادراه شهید شوشتری، بزرگراه شهید بروجردی و ادامه یادگار و... از پروژه‌های تأثیرگذار در کاهش ترافیک پایتخت هستند. ۸۰ تقاطع غیرهمسطح در تهران درحال ساخت است که تاکنون ۳۵تقاطع آن افتتاح شده است. این پروژه‌ها می‌توانند تا ۷۰۰کیلومتر مسافت را کاهش دهند.

بودجه ورزش تهران ۵برابر شده است

فعالیت‌های بسیار متنوعی در حوزه فرهنگی و اجتماعی در حال انجام است. در ۲سال گذشته طرح شهید آرمان در مساجد منتخب شهر تهران اجرایی شده و در آن برنامه‌های متنوع فرهنگی برای نوجوانان و جوانان برگزار می‌شود. همچنین در حوزه ورزش اتفاق بسیار خوبی افتاده است و بودجه ورزش شهر تهران ۵برابر شده است. این بودجه صرف توسعه زیرساخت‌های ورزشی، ساخت مجموعه‌های ورزشی و افزایش زمین‌های چمن و ارتقای سطح امکانات ورزشی مناطق می‌شود. بسیاری از این مجموعه‌های ورزشی در حال ساخت هستند و سال آینده به بهره‌برداری می‌رسند. در حوزه آسیب‌های اجتماعی در حوزه معتادان و کودکان کار و تکدی‌گری و حوزه‌های مربوط به این حوزه شهرداری برای نگهداری و ساماندهی آنها هزینه می‌کند. بخش دیگری از بودجه فرهنگی به سازمان فرهنگی و هنری اختصاص پیدا کرده که برنامه‌های خانواده‌محور خوبی ارائه می‌دهد. همچنین در حوزه برنامه‌های خانوادگی و جمعی مثل پیاده‌روی خانوادگی، جشن غدیر، جشن نیمه‌شعبان، پیاده‌روی اربعین و جاماندگان و... هزینه می‌شود.

نقش رسانه‌هایی مانند همشهری در ارتباط بین شهرداری و مردم

با توجه به تغییر فضای ارتباطات، رسانه‌هایی مانند همشهری نقش مؤثری در ارتباط بین شهرداری و مردم ایفا می‌کنند و شورا در سال‌های گذشته در تبصره‌های بودجه و ردیف‌ها به حمایت از رسانه‌ها پرداخته است. این حمایت‌ها به‌ویژه در راستای ایجاد تلویزیون اینترنتی همشهری برای ارتقای ارتباطات میان مردم و مدیریت شهری بوده است. امیدوارم با ادامه این مسیر، سال آینده شاهد تهرانی متفاوت‌تر و بهتر باشیم و همکاری‌های بیشتر با رسانه‌ها در این راستا تحقق یابد.

۶۱ همت
برای خرید اتوبوس در سال آینده اختصاص داده شده است.

۱۰ هزار اتوبوس
برای پایتخت مورد نیاز است که تاکنون ۴هزار دستگاه تامین شده است.

سهم مناطق جنوب شهر بیشتر شده است

یکی از سیاست‌های اصلی شورا این است که بودجه بیشتری به مناطق جنوبی شهر یا مناطق کمتر توسعه اختصاص پیدا کند تا تناسب و عدالت برقرار شود. در این خصوص نگاه ویژه‌ای برای سال آینده به بودجه مناطق داشتیم و آن را ۴۱درصد افزایش دادیم. افزایش بودجه بیشتر شامل مناطق جنوبی است. به‌طور مثال منطقه ۱۶ بودجه‌اش هزار میلیارد بوده که آن را به ۱۵۰۰ میلیارد تومان افزایش دادیم؛ یا بودجه منطقه۱۸ در سال ۱۴۰۳، ۱۴۰۰ میلیارد تومان بوده که تا حدود ۲هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. افزایش بودجه در سایر مناطق جنوبی هم به همین شکل بوده است.

عملکرد شهرداری خوب بوده است

شهرداری چند محل اصلی برای درآمد دارد: بخشی از درآمدی که از طریق ارزش افزوده وصول می‌شود، طبق قانون مربوط به شهرداری‌ها و دهیاری‌هاست که جزو درآمدهای اصلی و پایداری شهرداری تهران است. درآمد بعدی در حوزه شهرسازی و از عوارضی که مردم بابت ساخت‌وساز و کسب پروانه و... پرداخت می‌کنند تامین می‌شود. بخش سوم درآمد شهرداری از طریق فروش املاک و اوراق مشارکت محقق می‌شود. جمع همه این درآمدها رقم بودجه شهرداری است. که بر این اساس ما پیش‌بینی کردیم که شهرداری برای سال آینده با ۲۴درصد افزایش، باید ۲۳۱هزار و ۷۰۰میلیارد تومان درآمد داشته باشد که معقول است. در ۳سال اخیر خوشبختانه شهرداری عملکرد خوبی داشته و درآمدش از بودجه پیش‌بینی شده بیشتر بوده است.

اختصاص ۵۰درصد بودجه به حمل‌ونقل عمومی

یکی از مهم‌ترین مشکلات تهران بحث آلودگی هواست و برای رفع آن چاره‌ای جز توسعه حمل‌ونقل عمومی و برقی‌سازی این ناوگان نداریم؛ از این‌رو در ۳سال گذشته بیشترین بخش بودجه به حوزه حمل‌ونقل اختصاص داشته است. یعنی در ۲سال گذشته بیش از ۴۵درصد و برای سال آینده هم ۵۰درصد کل بودجه یعنی بیش از ۱۱۵هزار میلیارد تومان به بخش حمل‌ونقل عمومی اختصاص پیدا کرد. این بودجه شامل خرید اتوبوس و مترو و توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل عمومی است.

۸۰ تقاطع غیرهمسطح
در سطح تهران در حال ساخت است که تاکنون ۵۳تقاطع آن افتتاح شده است.

تمام گزارش‌ها در سامانه شفافیت بارگذاری می‌شود

درخصوص شفافیت مالی، شورای شهر به‌طور مرتب گزارش‌های مالی ماهانه را از طریق خزانه‌دار شورا به مردم ارائه می‌دهد. این گزارش‌ها شامل همه درآمدها و هزینه‌ها به تفکیک است و مردم از طریق فضای مجازی می‌توانند این اطلاعات را زنده مشاهده کنند. همچنین، تمام گزارش‌ها در سامانه شفافیت بارگزاری می‌شود تا مردم از روند تخصیص و هزینه‌کرد بودجه مطلع باشند. همه گزارش‌های مالی به‌طور مستمر در صحن شورا قرائت می‌شود و مشکلات و ایرادات در گزارش‌ها مطرح می‌شود. جلسات صحن شورا به‌طور آنلاین پخش می‌شود و با استفاده از تکنولوژی و فضای مجازی، هیچ‌گونه امکان عدم‌شفافیت در گزارش‌های مالی شهرداری وجود ندارد و مردم به‌راحتی می‌توانند اطلاعات دقیق درخصوص دخل و خرج شهرداری را مشاهده کنند.

جهان | محمد سرابی؛ روزنامه‌نگار

گل‌هایی که خبر از بهار می‌دهند

نشانه‌های پایان زمستان در کلانشهرهای جهان

گل سمبل بهار است و شهرداری‌ها از آن برای ساخت نمادهای تغییر فصل و عبور از زمستان به‌سوی فصل بهار استفاده می‌کنند. این دگرگونی در آغوش طبیعت و فضای روستایی به سادگی قابل مشاهده است و نیازی نیست که بر آن تأکید شود، اما در کلانشهرهای بزرگ جهان، شهرداری‌ها تلاش می‌کنند همزمان با رسیدن فصل گرم نشانه‌هایی از بهار را در معرض تماشای شهروندان قرار دهند.

نیویورک

گل‌های غول‌پیکر

شاخه گل سرخ نصب شده در پارک زوکوتی ۸متر ارتفاع دارد و از جنس آلومینیوم و فولاد است. شهرداری نیویورک به مناسبت تغییر فصل، تعدادی از نمادهای فصل بهار را در نقاط مختلف شهر نصب کرد که شاخه گل سرخ به نام «رز سوم» در بین آنها شهرت بیشتری به‌دست آورد.
عیسی گنزکن، مجسمه‌ساز اهل برلین، این اثر را که ۴۵۰کیلوگرم وزن دارد برای شهر نیویورک ساخته است. او قبلا هم گل‌های غول‌پیکری را در نقاط دیگر شهر ساخته بود. یک نمونه آن شاخه گل بزرگی روی بالکن طبقه دوم یک موزه در این شهر است. گنزکن در سال ۲۰۱۶ هم یک دسته گل ارکیده سفید به ارتفاع ۱۰متر را در میدانگاه دوریس فریدمن ساخت. آخرین گل او که امسال در نیویورک نصب شده به همین دلیل رز سوم نام گرفته است.

پلاستیکی و طبیعی

تزئین بهاری نیویورک با گل‌های غول‌پیکر قبلا هم در این شهر انجام شده است و سال ۲۰۱۸ یک شاخه گل پلاستیکی بزرگ روی آبنمای خیابان ششم به‌صورت شناور قرار گرفته بود. در همین سال دسته‌گل بزرگی به طول ۱۲متر در خیابان ۲۴ برادوی نصب شد. این دسته‌گل که به شکل مخروط ساخته شده بود با گل‌های طبیعی پر شده بود که رسیدن فصل بهار و شکوفایی طبیعت را نشان می‌داد. علاوه بر سازه‌های دائمی و موقت که مدت زیادی در شهر باقی می‌مانند، بعضی از نمادهای بهاری ساخته شده در نیویورک نیز از جنس بادکنک هستند و عمر کوتاهی دارند که تنها شامل هفته اول بهار است.

توکیو

گنبد سبز و صورتی

میدانگاه هیبیا توکیو در سال ۲۰۱۸ با ۲۰۰هزار مترمربع مساحت افتتاح شد. این میدانگاه در میان ساختمان‌های بزرگ تجاری و اداری ساخته شده و شامل فضای سبز و مبلمان شهری برای استراحت و توقف است. شهرداری توکیو در سال‌های اخیر یک گنبد بزرگ پوشیده از ۱۵هزار گل مصنوعی را به مناسبت شروع فصل بهار در این محل برپا می‌کند. این گنبد با ۴متر ارتفاع و ۹متر عرض، دارای یک مسیر کوچک عبور از میان گل‌ها ست.
بخش دیگر گل‌آرایی این منطقه از پایتخت توکیو شامل خیابان هیبیا ناکادوری است که چراغ‌ها و نیمکت‌های آن با گل‌ها پوشانده می‌شود. مسیر عبور رهگذران در ادامه به پله‌های میدانگاه می‌رسد که آنها هم از گل پوشانده شده‌اند. برای اینکه جلوه این نماد بهاری در شب‌ها هم قابل دیدن باشد، با تاریک شدن هوا، نورپردازی متناسب با رنگ‌ها اجرا می‌شود. امسال ۲رنگ اصلی سبز و صورتی برای گل‌های هیبیا انتخاب شده بود.
گل‌ها و شاخ و برگ‌ها در میدانگاه هیبویا از پلاستیک‌های بازیافتی به‌دست‌آمده از بطری‌های نوشابه ساخته شده است.

نورپردازی شبانه

جشنواره‌های بهاری در توکیو سابقه طولانی دارند و در اغلب آنها از شکوفه‌های درختان و گل‌های پرورش‌یافته استفاده می‌شود. نمادهای بهاری این شهر هم با گل‌های طبیعی یا مصنوعی ساخته می‌شود. این جشنواره‌ها با اسامی گل فوجی و گل بوتان در معابد شهر اجرا می‌شوند. نورپردازی‌هایی که شهرداری توکیو در این ایام انجام می‌دهد نیز برگرفته از شکوفه‌های درختان است که نمونه آن را می‌توان در پیاده‌راه روپونگی، خیابان مارونوچی و منطقه شیبویا دید. نورپردازی‌های بهاره در شب‌ها جلوه زیبایی به شهر می‌بخشد که مورد توجه گردشگران قرار دارد.